

Nederlands - vmbo : vakspecifieke informatie centraal examen 2018

Deze informatie maakt deel uit van de Septembermededeling van het College voor Toetsen en Examens (zie Examenblad.nl).

Veranderingen t.o.v. 2017 zijn geel gemarkeerd.

alle leerwegen: BB, KB en GL/TL

examenstof:	zie syllabus 2018
syllabus voor 2018 gewijzigd ten opzichte van 2017?	nee
bijzonderheden:	<i>Spellingregels</i> Voor het beoordelen van de spelling geldt de officiële spelling van 2005. Naar aanleiding van vragen bij de Examenlijn: Foutief gebruik van hoofdletters wordt beoordeeld bij het onderdeel spelling. <i>Minimum aantal woorden bij de schrijfoopdracht</i> Om in de schrijfoopdracht het taalgebruik van de leerling te kunnen beoordelen, moet deze een minimum aantal woorden bevatten. (zie bijlage 1) Voor de schrijfoopdracht in 2018 geldt de volgende richtlijn: - Voor de papieren en digitale centrale examens Nederlands BB geldt het minimum aantal woorden van 75.- Voor de papieren en digitale centrale examens Nederlands KB geldt het minimum aantal woorden van 100.- Voor de centrale examens Nederlands GL/TL geldt het minimum aantal woorden van 100. De richtlijn dat de uitwerking van de schrijfoopdracht uit een minimum aantal woorden moet bestaan, wordt ook in de opdracht zelf vermeld. De flexibele digitale centrale examens Nederlands BB en KB hebben een functionaliteit, waarmee het aantal woorden automatisch geteld kan worden. <i>Beoordeling conventies bij schrijfoopdracht</i> Het gebeurt wel eens dat kandidaten in de uitwerking van de schrijfoopdracht een verkeerde tekstsoort hanteren, zoals een opdracht voor een artikel in de vorm van een zakelijke brief uitwerken. Het CvTE gaf onvoldoende richtlijnen om dit bij de beoordeling van de conventies te beoordelen en hiervoor punten af te trekken. Het correctievoorschrift van de centrale examens Nederlands KB en GL/TL is hiervoor aangepast door toevoeging van de volgende passage: "Als de kandidaat gebruikmaakt van conventies die niet bij de tekstsoort passen 1 scorepunt aftrekken" <i>Definities van de begrippen citeren, zin en zinsgedeelte.</i> In de tekstbegripvragen van de examens Nederlands vmbo komen de begrippen "citeren", "zin" en "zinsgedeelte" voor die soms aanleiding geven tot verschillende interpretaties, zowel bij de kandidaten als bij de correctoren. Ter voorkoming van misverstanden heeft het CvTE definities voor deze begrippen vastgesteld. Deze definities vindt u in bijlage 2 aan het eind van dit document. Het CvTE adviseert de docenten Nederlands deze definities met de eindexamenkandidaten door te nemen. <i>Status van het correctievoorschrift: regelgeving</i> Het CvTE heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift. Als de corrector van mening is dat het correctievoorschrift een onvolkomenheid bevat, neemt hij contact op met het Examenloket via het contactformulier op www.examenloket.nl.

BB*digitaal ce. BB*

examenvorm:	digitaal c.e. in Facet
afnametijdstip:	door de examensecretaris van de deelnemende scholen zelf in te plannen
Examenduur:	90 minuten
nadere informatie:	• <i>Keuze voor digitaal</i> Uw school kiest zelf of de centrale examens BB digitaal in Facet worden afgenomen of op papier. De keuze voor digitaal geldt voor alle algemene vakken BB. Uw school kan dus niet bij het ene vak kiezen voor digitaal en bij het andere vak voor papier. Gedurende het schooljaar heeft uw school de mogelijkheid om terug te vallen naar de papieren cse's. Dit gaat altijd via de examensecretaris. • <i>Brochure met kaders</i> Gedetailleerde informatie over de digitale centrale examens staat in de brochure 'Kaders flexibele en digitale centrale examens BB en KB 2018'. • <i>Richtlijnen geheimhouding</i> Op onderdelen heeft de brochure de status van regelgeving. In het bijzonder geldt dat docenten kennis moeten hebben van de richtlijnen met betrekking tot geheimhouding, die beschreven zijn in paragraaf 8.5 van de brochure 'Kaders flexibele en digitale centrale examens BB en KB 2018'. • <i>Toegestane hulpmiddelen</i> Bij de digitale centrale examens zijn dezelfde hulpmiddelen toegestaan als bij de papieren cse's. Dat betekent dat kandidaten bijvoorbeeld een woordenboek en kladpapier mogen gebruiken. In verband met de geheimhouding moet de school erop toezien dat de kandidaten het kladpapier achterlaten in de examenruimte. Voor een overzicht van de toegestane hulpmiddelen, zie bijlage 1A van de Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens VO 2018. • <i>Spellingcontrole voor dyslectische kandidaten</i> De directeur mag kandidaten met een dyslexieverklaring toestaan om de spellingcontrole te gebruiken bij de schrijfpdracht in de digitale CE's Nederlands. Voor kandidaten die gebruik willen maken van de spellingcontrole en daar recht op hebben, komt er een aparte package met de varianten van het digitale CE Nederlands BB. Idem Nederlands KB. De naam van deze aparte packages is te herkennen aan de toevoeging 'MET spellingcontrole'. In deze aparte packages staat de spellingcontrole alleen bij de schrijfpdracht aan.

papieren cse BB

examenvorm:	papieren cse
afnametijdstip:	volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2018 → vmbo BB → onderwerpen → rooster en andere belangrijke data (algemeen)
bijzonderheden:	<i>Toegestane hulpmiddelen: computer als schrijfgerei</i> Het doorvoeren van de beoordeling van spelling bij de centrale examens Nederlands havo/vwo leidde voor het CvTE tot een heroverweging van het gebruik van de computer als schrijfgerei bij onder meer de papieren centrale examens Nederlands vmbo. Het gebruik van de computer als schrijfgerei blijft toegestaan. De spellingcontrole dient echter te zijn uitgeschakeld. Voor kandidaten met een geldige dyslexieverklaring hoeft de spellingcontrole niet te worden uitgeschakeld. De spelling wordt voor deze kandidaten overigens verder wel op dezelfde wijze beoordeeld als voor andere examenkandidaten.

Het voorbeeld briefsjabloon dat genoemd wordt in de regeling Hulpmiddelen heeft voor de kandidaten geen meerwaarde meer.

KB

digitaal c.e. KB

examenvorm:	digitaal c.e. in Facet
afnametijdstip:	door de examensecretaris van de deelnemende scholen zelf in te plannen
Examenduur:	120 minuten
nadere informatie:	• <i>Keuze voor digitaal</i> Uw school kiest zelf of de centrale examens KB digitaal in Facet worden afgenomen of op papier. De keuze voor digitaal geldt voor alle algemene vakken KB. Uw school kan dus niet bij het ene vak kiezen voor digitaal en bij het andere vak voor papier. Gedurende het schooljaar heeft uw school de mogelijkheid om terug te vallen naar de papieren cse's. Dit gaat altijd via de examensecretaris. • <i>Brochure met kaders</i> Gedetailleerde informatie over de digitale centrale examens staat in de brochure 'Kaders flexibele en digitale centrale examens BB en KB 2018'. • <i>Richtlijnen geheimhouding</i> Op onderdelen heeft de brochure de status van regelgeving. In het bijzonder geldt dat docenten kennis moeten hebben van de richtlijnen met betrekking tot geheimhouding, die beschreven zijn in paragraaf 8.5 van de brochure 'Kaders flexibele en digitale centrale examens BB en KB 2018'. • <i>Toegestane hulpmiddelen</i> Bij de digitale centrale examens zijn dezelfde hulpmiddelen toegestaan als bij de papieren cse's. Dat betekent dat kandidaten bijvoorbeeld een woordenboek en kladpapier mogen gebruiken. In verband met de geheimhouding moet de school erop toezien dat de kandidaten het kladpapier achterlaten in de examenruimte. Voor een overzicht van de toegestane hulpmiddelen, zie bijlage 1A van de Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens VO 2018. • <i>Spellingcontrole voor dyslectische kandidaten</i> De directeur mag kandidaten met een dyslexieverklaring toestaan om de spellingcontrole te gebruiken bij de schrijfoopdracht in de digitale CE's Nederlands. Voor kandidaten die gebruik willen maken van de spellingcontrole en daar recht op hebben, komt er een aparte package met de varianten van het digitale CE Nederlands BB. Idem Nederlands KB. De naam van deze aparte packages is te herkennen aan de toevoeging 'MET spellingcontrole'. In deze aparte packages staat de spellingcontrole alleen bij de schrijfoopdracht aan.
Bijzonderheden:	Het digitaal centrale examen KB Nederlands bevat geen samenvattingsopdracht Het flexibele en digitale examen Nederlands KB bevat een opdracht zoekend lezen. In de dyslexievarianten wordt deze opgave NIET verklankt.

papieren cse KB

examenvorm:	papieren cse
afnametijdstip:	volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2018 → vmbo KB → onderwerpen → rooster en andere belangrijke data (algemeen)
bijzonderheden:	<i>Toegestane hulpmiddelen: computer als schrijfgerei</i>

	Het doorvoeren van de beoordeling van spelling bij de centrale examens Nederlands havo/vwo leidde voor het CvTE tot een heroverweging van het gebruik van de computer als schrijfgerei bij onder meer de papieren centrale examens Nederlands vmbo. Het gebruik van de computer als schrijfgerei blijft toegestaan. De spellingcontrole dient echter te zijn uitgeschakeld. Voor kandidaten met een geldige dyslexieverklaring hoeft de spellingcontrole niet te worden uitgeschakeld. De spelling wordt voor deze kandidaten overigens verder wel op dezelfde wijze beoordeeld als voor andere examenkandidaten. <i>Het voorbeeld briefsjabloon dat genoemd wordt in de regeling Hulpmiddelen heeft voor de kandidaten geen meerwaarde meer.</i>

GL/TL

examenvorm:	cse
afnametijdstip:	volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2018 → vmbo TL → onderwerpen → rooster en andere belangrijke data (algemeen)
bijzonderheden	<i>Toegestane hulpmiddelen: computer als schrijfgerei</i> Het doorvoeren van de beoordeling van spelling bij de centrale examens Nederlands havo/vwo leidde voor het CvTE tot een heroverweging van het gebruik van de computer als schrijfgerei bij onder meer de papieren centrale examens Nederlands vmbo. Het gebruik van de computer als schrijfgerei blijft toegestaan. De spellingcontrole dient echter te zijn uitgeschakeld. Voor kandidaten met een geldige dyslexieverklaring hoeft de spellingcontrole niet te worden uitgeschakeld. De spelling wordt voor deze kandidaten overigens verder wel op dezelfde wijze beoordeeld als voor andere examenkandidaten. <i>Het voorbeeld briefsjabloon dat genoemd wordt in de regeling Hulpmiddelen heeft voor de kandidaten geen meerwaarde meer.</i>

Bijlage 1

schrijfpdracht/ aantal woorden maatregel

Bij de centrale examens Nederlands BB, KB en GT krijgt de kandidaat een schrijfpdracht, waarin hij of zij een zakelijke e-mail, een korte brief of een artikel moeten schrijven. Om het taalgebruik te kunnen beoordelen, moet de uitwerking van de kandidaat een minimum aantal woorden bevatten. Als de uitwerking van de kandidaat in het centraal examen Nederlands KB en GL/TL uit minder dan 100 woorden bestaat, mogen geen scorepunten voor taalgebruik toegekend worden. Voor BB geldt een minimum van 75 woorden. De voorgedrukte gegevens en het eigen adres (bij brief) / de voorgedrukte gegevens (bij e-mail) tellen / de titel (bij artikel) telt niet mee voor het bepalen van het aantal woorden.

De flexibele digitale centrale examens Nederlands BB en KB hebben een functionaliteit, waarmee het aantal woorden automatisch geteld kan worden..

De schrijfpdracht voor de kandidaten in de centrale examens Nederlands KB en GL/TL bevat in 2018 de volgende richtlijn:

Let op: Zorg ervoor dat je tekst minimaal uit 100 woorden bestaat. Bij minder dan 100 woorden krijg je geen punten voor taalgebruik

In het correctievoorschrift van de centrale examens Nederlands KB en GL/TL staat de volgende richtlijn voor de corrector:

Opmerking

Om taalgebruik te kunnen beoordelen, moet de uitwerking van de kandidaat een minimum aantal woorden bevatten. Als de uitwerking van de kandidaat uit minder dan 100 woorden bestaat, geen scorepunten voor taalgebruik toekennen. De voorgedrukte gegevens tellen niet mee voor het bepalen van het aantal woorden.

De schrijfpdracht voor de kandidaten in de centrale examens Nederlands BB bevat in 2018 de volgende richtlijn:

Let op: Zorg ervoor dat je tekst minimaal uit 75 woorden bestaat. Bij minder dan 75 woorden krijg je geen punten voor taalgebruik

In het correctievoorschrift van de centrale examens Nederlands BB staat de volgende richtlijn voor de corrector:

Opmerking

Om taalgebruik te kunnen beoordelen, moet de uitwerking van de kandidaat een minimum aantal woorden bevatten. Als de uitwerking van de kandidaat uit minder dan 75 woorden bestaat, geen scorepunten voor taalgebruik toekennen. De voorgedrukte gegevens tellen niet mee voor het bepalen van het aantal woorden.

Bijlage 2

Toelichting bij definities van de begrippen citeren, zin en zinsgedeelte

In de tekstbegripvragen van de examens Nederlands vmbo komen de begrippen "citeren", "zin" en "zinsgedeelte" voor, die soms aanleiding geven tot verschillende interpretaties, zowel bij de kandidaten als bij de correctoren. Ter voorkoming van misverstanden stelt het CvTE de volgende definities vast. Het CvTE adviseert de docenten Nederlands deze definities met de eindexamenkandidaten door te nemen. Overigens zal in de formulering van de vragen altijd worden getracht misverstanden bij de kandidaten te voorkomen. Kandidaten hoeven uiteraard geen finesses van deze definities te kennen, zoals het verschil tussen volledige en onvolledige of elliptische zinnen.

Citeren is:

het overnemen van een tekstgedeelte (een woord, enkele woorden, een zinsgedeelte, een zin of een aantal zinnen uit een tekst) in het antwoord van de kandidaat. Het overgenomen tekstgedeelte heet: het citaat.

Het citeren mag worden uitgevoerd door het hele tekstgedeelte over te nemen in het antwoord of door minimaal het eerste en het laatste woord van het tekstgedeelte in het antwoord over te nemen, gescheiden door drie puntjes tussen haakjes. Een regelverwijzing is niet verplicht.

Een zin is :

een reeks van woorden uit een tekst die volgt op een punt (of een soortgelijk teken, zoals een vraagteken, een uitroepeteken), begint met een hoofdletter en eindigt met een punt.

Toelichting:

- Een zin kan ook uit één woord bestaan.
- Een onvolledige (of elliptische) zin, waarin bepaalde woorden zijn weggelaten die er vanuit de context bij gedacht kunnen worden, is ook een zin. Een zin bevat dus niet altijd een verbogen werkwoordsvorm .
- De eerste zin van een tekst volgt uiteraard niet op een voorafgaande punt.

Een zinsgedeelte is:

een woord dat deel uitmaakt van een zin of een reeks van woorden die deel uitmaken van een zin.

Een voorbeeld ter toelichting.

De volgende tekst bestaat uit vijf verschillende soorten zinnen.

Voorbeeldtekst

(1) De ruim duizend bibliotheken beraden zich op hun toekomst. (2) Waarom? (3) "De uitleen heeft een harde tik gekregen", zegt mevrouw Stalpers van de Vereniging van Openbare bibliotheken.(4) Een harde uitspraak.(5) Maar het is wel een uitspraak met een kern van waarheid.

NB

- In zin (3) is de woordenreeks "De uitleen heeft een harde tik gekregen" geen zin, maar een zinsgedeelte.
- De zinnen (2) en (4) zijn voorbeelden van onvolledige zinnen. Maar zij gelden hier wel als zinnen.
- De eerste zin kan op de volgende manieren geciteerd worden.
Manier 1: "De ruim duizend bibliotheken beraden zich op hun toekomst." (zin 1)
Manier 2: "De (...) toekomst." (zin 1)